

Lucian Croitoru. Creșterea opțională a vârstei de pensionare: o decizie necesară pentru buget și corectă pentru oameni

written by [Marginalia] | February 14, 2021

Pe 28 ianuarie anul acesta, doamna ministru Raluca Turcan a făcut într-o conferință de presă și următoarea declarație:

„...să existe opțiunea pensionării la 70 de ani și această opțiune să fie cumulată cu optarea, după vârsta standard de pensionare, între pensie și salariul la stat”.

Vreau să subliniez de la început că este vorba despre eventuala legiferare a unei opțiuni, nu a unei obligații. Este vorba de a acorda un drept, o libertate, care în prezent nu există în sistemul public.

Susțin această propunere și îi adresez felicitări doamnei Turcan. Măsura este corectă pentru oameni și necesară pentru finanțele țării. Măsura ar introduce flexibilitate pentru angajat și angajator. Mai mult, cred că măsura este benefică și din alte perspective, inclusiv din perspectiva calității competiției de pe piața muncii, dar nu intru aici în detalii.

Știu din propria experiență că măsura ar putea fi criticată pentru că, chipurile, are darul de a limita disponibilitatea locurilor de muncă pentru tineri. O astfel de critică nu este însă justă pentru că (i) angajarea nu ar trebui să se facă pe alte criterii decât competența și alte aptitudini și pentru că (ii) o economie care crește creează locuri de muncă. Sper că măsura propusă de doamna Turcan să nu fie întâmpinată cu rezistență bazată pe argumente greșite.

Cred în această idee de mai mult timp. Pe 8 decembrie 2019 am făcut această postare referitor la vârsta de pensionare:

„În câteva țări, vârsta la care se iese la pensie este relativ mare. Italia: 67 de ani; SUA: 67 de ani; Franța: 67 de ani; Islanda: 67 de ani; Israel: 67 de ani; Grecia: 67 de ani; Finlanda: 68 de ani. Îmi dau seama că ideea mea de a muta vârsta de pensionare la 70 de ani va fi privită prost. Dar, treptat,

acolo se va ajunge. În România am putea începe prin a lăsa vârsta de pensionare la 65 și să dăm prin lege opțiunea celor care pot și vor să muncească să iasă la pensie la 70 de ani. Asta ar fi un Pareto improvement (evident, în domeniile unde sunt condiții foarte grele de muncă ar funcționa excepțiile de la regulă).”

Când eu am făcut această postare am primit critica referitoare la potențialul măsurii de a limita locurile de muncă disponibile pentru tineri. Așa cum am menționat deja, critica are ca ipoteze greșite existența unei economii stagnante și a contraselecției pe piața muncii.

Am văzut că unele comentarii la această propunere se referă la speranța de viață, subliniind că după vârsta de 70 de ani românii nu se pot „bucura” de pensie prea mult, după ce au contribuit, de exemplu, 40-45 de ani la sistemul public de pensii. Cred că mulți s-au referit la speranța de viață fără a distinge între speranța de viață la naștere și speranța de viață la diverse vârste de pensionare. Pentru estimări ale speranței de viață la diverse vârste de pensionare recomand studiul domnului Vasile Ghețău, care arată că pentru România, speranța de viață „la vârsta de 60 ani în generația 1960, reprezentând speranța de viață a celor pensionați în anul 2020: 17,8 ani x 1,08=19,3 ani la bărbați și 22,3 ani x 1,11=24,8 ani la femei (<https://www.contributors.ro/ca%20bi-ani-traie%20te-un-roman-pensionat-la-varsta-de-60-de-ani/#comments> – accesat pe 31 ianuarie 2021).

Rezultate similare sunt prezentate de Cristian Popa, Adrian Codirlaşu și Dragoș Cabat. Speranța de viață estimată de Eurostat la vârsta de 65 de ani pentru anul 2020 este de 15,4 ani la bărbați și de 18,8 ani la femei (<https://www.cfasociety.org/romania/Lists/Announcements/Attachments/217/Studiu%20Viitorul%20Sistemului%20de%20Pensii%20din%20Romania.PDF> – accesat pe 31 ianuarie 2021).